

Chế độ tưới cho lúa gieo thẳng

Gieo thẳng là một hình thức thâm canh lúa tiên tiến, vừa nâng cao được năng

suất lúa, vừa tiết kiệm được công lao động, có điều kiện tốt để cơ giới hoá sản xuất.

Hiện nay, gieo thẳng được áp dụng ở hầu hết các nước trên thế giới có nền

nông nghiệp phát triển. Tuy nhiên, gieo thẳng lúa phải cần có những điều kiện cơ sở

vật chất và kỹ thuật nhất định. Trước hết đồng ruộng phải chủ động về tưới tiêu, có

giống lúa thích hợp với kỹ thuật gieo thẳng...

Trên cơ sở đó cần nắm vững kỹ thuật thâm canh lúa gieo thẳng mà khâu chủ

yếu, có ý nghĩa quyết định là phòng trừ cỏ dại. Để giải quyết vấn đề cỏ dại cạnh

tranh dinh dưỡng trong điều kiện không làm cỏ bằng
cơ giới, cần xác định đúng đắn
chế độ tưới nước và sử dụng hợp lý các loại thuốc trừ
cỏ hoá học.

37

Khác với lúa cấy, lúa gieo thẳng đòi hỏi một chế độ
nước, không khí dễ thoả
mãn nhu cầu nước theo yêu cầu sinh lý của chúng,
điều hoà ôn, ẩm độ đồng ruộng,
tạo điều kiện cho lúa dinh dưỡng tốt mà còn có tác
dụng tiêu diệt, ngăn ngừa, kìm
hãm sự sinh trưởng của cỏ dại.

Về mặt sinh lý, lúa gieo thẳng chia làm 2 giai đoạn
yêu cầu nước.

*- Từ lúc gieo hạt xuống đất cho đến khi bắt đầu đẻ
nhánh:*

+ Cây lúa không ưa tưới ngập mà tốt nhất là được sinh trưởng trên đất ẩm.

Nếu trên thực tế cần phải tưới ngập ngay sau khi gieo hoặc là sau khi nảy mầm,

cũng là nhằm mục đích đảm bảo chế độ nhiệt trong đất phù hợp với yêu cầu của cây

để hạt lúa nảy mầm hoặc để không chế cỏ dại.

+ Hạt lúa nảy mầm tốt trong điều kiện nhiệt độ từ 18 – 20 0C và độ ẩm đất

95–98 % độ chứa ẩm tối đa. Mầm bắt đầu phát triển khi hạt lúa đã hút được 20 – 25

% nước so với khối lượng của nó. Vì vậy, gắn liền với những mục đích trên, trong

điều kiện cơ giới hoá cao ngay sau khi gieo hạt khô xuống thì tưới ngập một lớp

nước 10 - 15 cm. Sau 3 - 5 ngày để đất bão hoà nước và lớp nước trên ruộng đã

thấm hết xuống đất thì mầm lúa cũng bắt đầu phát triển.

+ Ở khu vực miền Trung, do điều kiện nhiệt độ khi gieo còn thấp, không

thuận lợi cho sự nảy mầm của hạt khô, thời gian nảy mầm kéo dài dẫn đến thu

hoạch muộn, cỏ dại lấn át. Vì vậy, phải ủ cho hạt giống nảy mầm rồi gieo trên đất

ẩm nhiều bùn.

+ Với nhiệt độ 20 0C trở lên, thì sau khi gieo khoảng 20 ngày lúa bắt đầu đẻ

nhánh. Trong thời gian này giữ đất ẩm ướt, không bị nứt nẻ là điều kiện tốt nhất cho

lúa sinh trưởng nhưng cũng là điều kiện lý tưởng cho cỏ dại nảy mầm. Vì vậy phải

sử dụng lớp nước tưới ngập để kìm hãm chúng. Sử dụng lớp nước để ngăn ngừa cỏ

dại sinh trưởng có thể tùy theo loại cỏ dại và điều kiện chủ động của nước tưới mà áp dụng chế độ tưới.

+ Khi lúa 5 cm, cho ruộng ngập một lớp nước cao từ từ nhưng không quá $\frac{2}{3}$

chiều cao cây. Lúa được 5 - 6 lá và bắt đầu đẻ nhánh phải từ từ rút nước xuống 3 - 5

cm để thuận lợi cho lúa đẻ nhánh. Trường hợp làm đất kỹ, ruộng ít cỏ dại thì chỉ cần

ruộng ngập thường xuyên một lớp nước 3 - 5 cm cũng có thể đảm bảo không chế

hạt cỏ nảy mầm và sinh trưởng. Mặt khác lớp nước nông như vậy sẽ tạo điều kiện

thuận lợi cho cây mạ sinh trưởng dinh dưỡng.

- *Giai đoạn từ khi lúa đẻ nhánh đến khi lúa chín sấp:*

Ở giai đoạn này lúa cần một lớp nước ngập thường xuyên trên mặt ruộng.

Lớp nước ở thời kỳ đẻ nhánh chỉ cần 3 - 5 cm để lúa đẻ sớm, đẻ tập trung, về sau

đảm bảo số bông hữu hiệu cao. Lớp nước còn có tác dụng tiếp tục kìm hãm sự sinh

trưởng của cỏ dại, giảm bớt sự chênh lệch nhiệt độ ngày đêm của đất và giữ cho đất

luôn luôn ở tình trạng bão hoà nước phù hợp với nhu cầu sinh lý nước ở thời kỳ

này.

+ Thời kỳ làm đòng trở bông vẫn giữ lớp nước sâu 5 - 15 cm tới khi chín sữa

thì cây lúa không cần lớp nước trên mặt ruộng, nhưng cần đủ ẩm để quá trình chín

38

của hạt được thuận lợi. Khi lúa chín thì cần rút nước để đất khô ráo tạo điều kiện

thuận lợi cho thu hoạch nhanh chóng, dễ dàng nhất là
trong điều kiện cơ giới hoá